

Brisling

Status og råd

Det foreligger ikke bestandsestimater for brislingbestandene i fjordene. Etter noen år med små fangster viser landingsdataene økning de tre siste årene. Det norske kystfiske etter brisling vest for Lindesnes er ikke kvoteregulert. Den årlige fangstmengden avtales i forhandlinger mellom Norges Sildesalgslag og hermetikkindustrien. Brisling øst for Lindesnes forvaltes gjennom en kvoteavtale med EU (Skagerrakavtalen). Fra og med 2007-sesongen er kystbrislingen fredet frem til 31. juli.

Havforskningsinstituttet har siden 1969 foretatt årlig akustisk kartlegging langs kysten av utbredelse og mengde av årets brislingyngel som grunnlag for prognoser for neste års fiske. Høsten 2009 ble denne kartleggingen kun gjennomført i Hardanger–Sunnhordland.

Fiskeri

Foreløpige fangstdata for 2009 viser at det totalt ble landet ca. 3 500 tonn brisling. Av dette ble om lag 980 tonn tatt i Trondheimsfjorden. Sist det ble landet brisling fra dette området var midt på 1990-tallet. Både på Vestlandet og i Oslofjorden var det en mindre reduksjon i landingene sammenliknet med året før. Landingene fra vestlandsfjordene utgjorde vel 1 800 tonn, hvorav nær 800 tonn ble landet i Hardanger/Sunnhordland og 805 tonn i Nordfjord. Det ble ikke landet brisling i Sognefjorden.

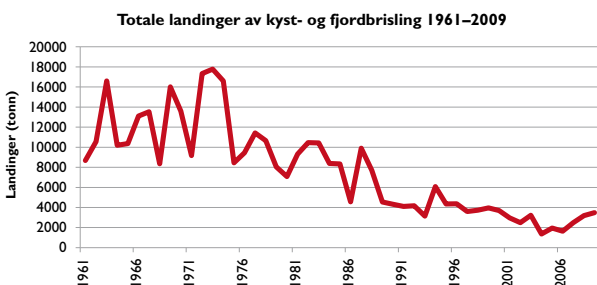
Fisken på kyst- og fjordbrisling er et sesongfiske som i hovedsak foregår på sensommeren og tidlig høst. Det utøves i dag av kystnotfartøy (< 28 m). Brislingen fra dette fisket anvendes nesten utelukkende til konsum, som brislingsardiner og ansjos. Industriens kvalitetskrav (størrelse og fettinnhold) avgjør når og hvor fisken skal åpnes, og gjennomføringen av fisken i de enkelte fjordene.

Det har vært en klar nedgang i totalfangstene i perioden 1961–2004. Det er ikke klart hva nedgangen skyldes, men det antas å ha sammenheng med endringer i mer storstilte miljøforhold. Etter 2004 har det vært en økning i landingene frem mot 2009, hvor det igjen var en reduksjon. I Oslofjorden var det et meget bra brislingfiske (ansjosbrisling) i 2007. De siste årene har det vært en nedgang, og i 2009 utgjorde landingene om lag 50 prosent av 2007-landingene.

EPIGRAPH

I 2008 startet Havforskningsinstituttet et nytt prosjekt, EPIGRAPH, i Hardanger- og Porsangerfjorden. Dette for å øke kunnskapen om struktur og dynamikk i fjorder på kysten. I Hardangerfjorden er noen av hovedspørsmå-

lene relatert til bestandstilhørighet av brisling. Er det lokale bestander eller rekrutteres brislingen fra kyst- og havområder utenfor?

Brislinglandinger (tonn) i norske kyst- og fjordområder 1993–2009.

Kontaktperson: Else Torstensen | else.torstensen@imr.no

KYST OG FJORD

Brisling – *Sprattus sprattus*

Familie: Clupeidae

Maksimumsstørrelse: 19,5 cm og 54 gram

Levetid: Sjelden mer enn 4–5 år

Leveområde: Fra Svartehavet til Finnmark; i kyst- og fjordområdene langs vestkysten av Norge, men sjelden nord for Helgelandskysten. De viktigste områdene er Østersjøen, Skagerrak–Kattegat og Nordsjøen.

Hovedgyteområde: I våre nærområder gyter brislingen pelagisk i Nordsjøen, Skagerrak–Kattegat og i fjordene.

Gytetidspunkt: Lang gytesesong. Den viktigste perioden i våre farvann er mai–juni.

Ernæring: Brislingen er planktonspiser med små krepsdyr (hoppekreps) som viktigste føde. Den er selv en viktig matfisk for andre arter som sjørøret, hvitting, torsk og andre torskfiske.

Fakta om bestanden:

Brisling er en stimfisk som lever pelagisk. Den finnes sjelden dypere enn 150 m. Brislingen foretar vertikale vandring i takt med vekslinger i dagslyset, og vertikale vandring hos byttedyr. Når det mørkner trekker de mot overflaten. Om sommeren står den høyt i sjøen, ofte nær/overflaten.

Brisling i våre farvann blir sjelden eldre enn 4–5 år med dominans av 0- og 1 år gammel fisk. Siden fangstgrunnlaget er avhengig av forekomstene av ung brisling, blir fisket i stor grad påvirket av variasjoner i årsklassenes styrke. Ved god vekst kan årets yngel nå en størrelse på 9,5–10 cm i løpet av høsten, og vil komme inn i fangstene allerede i 4. kvartal. Brisling blir kjønnsmoden 1–2 år gammel, sannsynligvis avhengig av veksten første leveår. Vi vet lite om brislingens bestandstilhørighet, om rekruttering og vandring. Den gyter i fjordene, men det meste av produksjonen antas å komme fra rekruttering utenfra. Det er gode indikasjoner på at brislingen som står i fjordene om høsten overvintrer og danner grunnlaget for neste års fiske.